

PRESBITER

A MAGYAR REFORMÁTUS PRESBITERI SZÖVETSÉG LAPJA

XIV. évfolyam 6. szám

BUDAPEST

2005. november-december

Áldott, békés
karácsonyi ünnepeket
Kedves
Olvasóinknak!

<http://presbiter.parokia.hu>

Sepsiszentgyörgyi
konferencia
(8. oldal)

Az ismeretlen
közkatona
(10. oldal)

Akit unokáján át
formált az Úr
(13. oldal)

Köszönet Jézus születéséért

Örök magasztalás és dicséret illessen
Téged, Mennyei Atyánk,
Mert úgy szeretted a világot,
Hogy Egyszülött Fiadat adtad érte.
Megengedted, hogy megszülessék,
És testvérünk legyen.

Hogy élhessünk, megengedted,
Hogy Benne az örök élet közénk jöjjön.
Hogy megvilágosodjunk,
Megengedted, hogy maga a Világosság
Szálljon alá sötétségünkbe.

Hogy gyermekeid lehessünk,
Fiadat kicsiny ember-gyermekké
formáltad.

Én Uram és én Istenem,
Mily csodálatos bölcsességgel
és kegyelemmel

Mentettél meg engem!
Hódolva imádlak Téged
Fiad jászolbölcsőjénél.

Ne vesd meg csekélyke hálaadásomat
És dicséretemet, Jézus Krisztusé!
Ámen.

(Kempis Tamás, a középkor egyik legnevesebb
német misztikusa. Krisztus követése – Imitatio
Christi – című könyve a Biblia után a legtöbb-
ször kiadott keresztény mű, 1379-1471)

Jézus meggazdagító szegénysége

„Ismeritek a mi Urunk Jézus Krisztus kegyelmét;
hogy gazdag létére szegénnyé lett értetek, hogy ti
az ő szegénysége által meggazdagodjatok...”

(2Kor 8,9)

A karácsonyi örömhír most így szól hozzánk: *Jézus szegénysége által meggazdagodhatunk.* A meggazdagodás igénye ma világszerte központi kérdéssé lett. Aszerint értékünk embereket, családokat, országokat, világrészeket, hogy ki milyen gazdag. Ebből következnek az, hogy túlhajszoltak, fáradtak vagyunk. Nem akarunk lemaradni mások mögött. A cél érdekében gyakran tisztességtelen utakon is járunk. Vágyakozunk a gazdagság után, de nem Jézusnál keressük azt. Hogyan is gazdagodhatnánk meg attól a „szegénylegény” Jézustól, akinek fejét sem volt hová lehajtania. Akiről még egy szál ruháját is lehúzták az őt keresztre feszítő katonák.

Mégis, minden külső szegénysége ellenére valami különös gazdagság árad Jézusból. Olyan gazdagság, ami nem mérhető pénzben, karrierben, hatalomban, élvezetben. Más mértékegység kell hozzá. Jézus szeretetben volt gazdag. Nem is akármilyen szeretetben, hanem Isten szeretetében, amely türelmes, jóságos, nem irigykedik, nem kérkedik, nem fuvalkodik fel, nem viselkedik bántóan, nem keresi a maga hasznát, nem gerjed haragra, nem rója fel a rosszat... (1Kor 13). Ebben vagyunk mi koldusszegények! *Hogyan gazdagíthat ebben minket Jézus?*

Mindenekelőtt úgy, hogy felkelti bennünk a vágyat az elveszített gazdagság iránt, amelyet a rozsda és a moly meg nem emészthet, amelyet nem vehetnek el a tolvajok. A Jelenések könyvének egyik látomásában ezt olvassuk: „Jaj, jaj a nagy városnak, amely gyolcsba, bíborba és skarlátba volt öltözve, arannyal, drágakővel és gyönggyel volt ékesítve, mert egyetlen óra alatt pusztult el ekkora gazdagság” (Jel 18,16). Egyetlen órában! Milyen feledékenyek vagyunk, pedig a mi nemzedékünk alapos leckét kapott abból, hogyan lehet egyetlen órában minden gazdagságot elveszíteni: házat, hazát, címet, rangot, javakat és embereket. Akinek csak ilyen mulandó gazdagsága van, az számíthat arra, hogy kincseivel együtt ő maga is odavész. Jézus arra tanít minket, hogy az igazi kincs elveszítethetetlen. Lehetséges, hogy sok mindent elveszítünk: szép álmokat, terveket, egészséget, meg-

szokott környezetet, még mulandó testünet is. Mindez nagy megrendüléssel járhat. De ha van „elveszítetetlen kincsem”, akkor nem rendülök meg felettébb. „Csak azt el ne veszítsem, mi benned, ó Úr Isten, remélni megtanít” (276. dics.).

Aztán megmutatja Jézus, hogy az igazi gazdagság az Istennel való közösségben van. Az ember kísértése mindig az, hogy elszakad Istentől, fellázad ellene. Isten helyett Isten akar lenni. A tékozló fiú kísértése is ez: az atyai örökségből csak az örökség kell neki, az Atya nem. Eltávolodott az atyai háztól, megszakította a közösséget, és hamarosan azon vette észre magát, hogy vélt gazdagsága szétfolyt a kezében, és ő ott állt koldusszegényen, kiégett, csalódott szívvel a disznók vályújánál. Jézus gazdagsága az Atyával való bensőséges kapcsolatában van. Ő Istenben gazdag! Lehet, hogy a keze sokszor üres, de a szíve csordultig van engedelmességgel. Ez a gazdagság áldássá lesz környezetének. Kiderül, hogy nem az a gazdag, akinek sok van, hanem az, aki mindig tud adni: nem az, aki birtokol, hanem az, aki áldozatkész. Az ilyen gazdagság nem önzővé, hanem szelíddé formál. Csoda történik: minél többet adsz, te magad annál gazdagabb maradsz.

Jézus azért jött, hogy mi Isten szeretetében gazdagodjunk. Ez a karácsony örömhíre!

Molnár Miklós

HA CSENDEN LENNÉL

Ha csendben lennél...Lenne rá okod,
Tán felfigyelnél, mint a pásztorok.
Ők hallottak és láttak, mert lehet
Az éjszakában angyaléneket
Hallani, csak a lélek csendje kell
hozzá, mikor nem ember énekel,
mikor felülről jön az üzenet,
mikor VALAKI nyitja füledet,
s az Ég, a Föld, a Lélek, az anyag
beszélni kezd mind, vagy visszhangot ad.
Ha csendben lennél, szinte hallanád
A molekulák termikus zaját,
Sőt hallanál – a földi zaj helyett –
Égi Igét és angyaléneket,
Szívig elérőt és csodálatost,
S véget nem érő ünnep jönne most!

Füle Lajos

LELKI HÓDOLÁSUNK

Uram,

*Te egyszer itt jártál a Földön,
S hátrahagytad lábnymodat,
Hogy legyen mit követnünk.
Te, aki a mennyből letekintesz
minden vándorra,
Erősítsd a fáradtat, bátorítsd
a csüggedőt,
Térítsd vissza az eltévedtet, vigasztald
a küzdőt.
Te, aki az idők végén ismét eljössz,
Hogy megítélj mindenkit,
Urunk és Megváltónk,
Hadd álljon példaképed tisztán
és világosan
Lelki szemeink előtt,
Hogy szétozlassa a ködöt!
Segíts nekünk, hogy Téged követve
Érkezzünk meg üdvösségedbe,
És otthon találjunk Tenálad!*

*(S. Kierkegaard, dán evangélikus
teológus és filozófus, 1813-1855)*

A jászol mélyében

*Az ISTEN sírt a mélyben ott!
Mélyebbre nem hajolhatott:
Emberré lett az emberért,
Hullatni érte drága vért.*

Akkor

*Fényben fürdött fenn a Tejút...
A százezer csillag közül
Egyetlenegy hajdan kivált,
Kis Betlehem fölött megállt.*

*Akkor testté lett az Ige,
Népén az Úr megkönyörült.*

Karácsony

*Egy csillag útnak indul,
Egy istálló pedig
Az ember álmain túl
Csodával megtelik.*

Füle Lajos

Uram,

*Adj világosságot,
Hogy lássam utadat.
Uram,
Adj erőt,
Hogy járjak utadon!
Uram,
Adj szeretetet,
Hogy végigjárjam utadat!
Adj erőt,
Hogy minden erőmmel a Te
Akaratodat teljesítsem, szeretetben!
(R. Tagore Nobel-díjas indiai költő,
filozófus, 1861-1941)*

FÖLDÖN ÉS ÉGEN

Földön és é - gen é - ne - kel - je min - den: Meg - szü - le - tett Krisztus, el - jött kö - zénk.

1. El - jött a föld - re gyen - ge tes - tet ölt - ve, á - raszt - va rád is nagy sze - re - te - tét.

Földön és é - gen é - ne - kel - je min - den: Meg - szü - le - tett Krisztus, el - jött kö - zénk.

*Kétezer éve ragyog ránk a fénye,
Nem múló béke sugárzik felénk.
Földön és égen énekelje minden,
Megszületett Krisztus, eljött közénk.*

*Gyermeki szívvel menjünk hozzá hittel,
Mért tévóvazol, tarts velünk ma még.
Földön és égen énekelje minden,
Megszületett Krisztus, eljött közénk.*

*Szívünkbe zárjuk, leborulva áldjuk
Jézust, ki értünk adta életét.
Földön és égen énekelje minden,
Megszületett Krisztus, eljött közénk.*

Az Ige körül

Fügefafa a szőlőskertben

(Lk 13,6-9 alapján)

A példázat szereplői

Ezt a példázatot csak Lukács evangélista jegyzi le.

Úgy kezdődik a példázat, hogy egy embernek volt egy fügefája a szőlőjében. Itt az „egy ember” az Úristent jelenti. Övé az egész teremtett világ. Az egész világ az Isten szőlőskertje. Ebbe helyezte bele a választott népet, a fügefát. Jó földbe, védett környezetbe ültette. Nem rögtön várt gyümölcsöt. Isten hosszútűrő. A három év itt a zsidó nép szempontjából nem három naptári évet jelent (tehát nem azt a három évet, amíg Jézus köztük munkálkodott), hanem azt, hogy Isten nem egyből mondja ki az ítéletet. A fügefafa – azt mondják – folyamatosan terem. Tehát, ha három évig nincs rajta termés, az már elég hosszú idő ahhoz, hogy megalapozott ítéletet lehessen mondani. A vincellér itt, aki gondozza a szőlőskertet, Jézus Krisztus... így helyettesíthették be a példázat szereplőit azok, akik annak idején hallgatták Jézust.

Van azonban egy másik jelentés is, amely inkább ránk, a feltámadás után élő keresztyénekre vonatkozik. Itt is az ‘egy ember’ az Úristen és a ‘vincellér’ az Úr Jézus, a ‘szőlőskert’ viszont a gyülekezet, és a ‘fügefafa’ az egyéni hívő élet, amelyet a vincellér a szőlőbe plántált. Még a gyümölcs jelentését kell megfejtenünk! A

gyümölcsnek rendkívül gazdag igei tartalma van, de minden formában azt jelenti, amit hálaáldozatként visszaadunk az Atyának. Okos istentiszteletünk, ha egész életünket Neki szánjuk oda.

A példázat jelentése

Jézus itt az Atya és Fiú mennybeli beszélgetésébe enged belehallgatni. Az Atya rátekint a fügefára, és meghozza döntését: lejárt a türelmi idő – mire az Úr Jézus azt mondja: várj még!

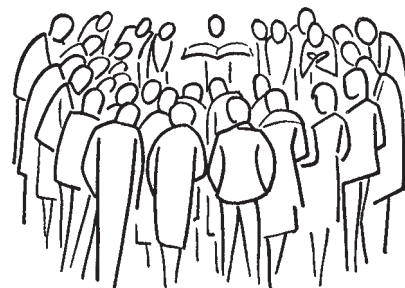
Korabeli jelentés

Ez után a mennyben lezajló beszélgetés után eljött Jézus Krisztus valóságos emberi testben is a választott nép közé – ahogy azt a gonosz szőlőművesek példázatából ismerjük, – hogy ‘talán a Fiút meg fogják becsülni’. A körülzás, megrágyzás arra a számtalan tanításra, csodára, gyógyításra utal, amit Jézus Krisztus földi élete során véghezvitt. A zsidó nép – mint egész – elvetette, feszítst meget kiáltott a Fiúra, de tudjuk, hogy az első követők – a tanítványok, az apostolok, és a jeruzsálemi gyülekezet is – mind a választott népből kerültek ki. Volt, akinek használt a megrágyzás, volt, akinek nem.

Aktuális jelentés

Isten Igéje mindig személyes tanítást is hordoz annak, aki éppen olvassa, hallgatja. Mit mond ez a példázat számunkra? Először is egy nagy örömezenetet: Jézus Krisztus az Isten jobbán van, és esedezik is értünk (Róm 8,34).

Kinek-kinek, akik ma hallgatjuk az Igét, tart még a kegyelmi időnk! Isten a kereszteselésünkkel beleplántált az Anyaszentegyházba, ott Igéjével és Szentlelkével gondoz és táplál, és szeretne gyümölcsöt ta-

lálni életünkön. Ha nem talál, a Fiú azt mondja: várj még! – és nem büntet a gyümölcstelenségért, hanem még inkább elhalmoz áldásaival –, de egyszer mindenki számára véget ér a kegyelmi idő! Mondhatják a Testvérek: Milyen gyümölcsöt tudok én teremni? Mit adhatok én a világot teremtő Istennek? Nem tudok én adni semmit, inkább én szorulok segítségre! Testvérek, nem így van! A gyümölcs rendkívül gazdag tartalmat hordoz a Bibliában: – Az Úr törvényében gyönyörködő olyan, mint a víz mellé ültetett fa, amely idejében meghozza gyümölcsét.

- A munkának is van gyümölcse,
- Ajkainkon a hála gyümölcse terem,
- A gyermek az anyaméh gyümölcse,
- Van gyümölcse az igazságnak,
- Van megtéréshez illő gyümölcs,
- Jó fa jó gyümölcsöt – rossz fa rossz gyümölcsöt terem,
- a Lélek gyümölcse 9 gerezdből áll: szeretet, öröm, békesség, béketűrés, szívesség, jóság, hűség, szelídség, mértékletesség,
- a földbe esett búzamazag elhal, és sok gyümölcsöt terem,
- jó földbe esett mag sok gyümölcsöt terem,
- csak a szőlőtől tud gyümölcsöt teremni a szőlővesző.

(Folytatás a 4. oldalon)

(Folytatás a 3. oldalról)

Végezetül még annak örömezenetére csodálkozunk rá, amit a Fiú tesz a terméketlen fügefával! Mit csinál Jézus, amikor az Atya kimondja a súlyos ítéletet „Vágd ki, miért foglalja a földet hiába”? A gyümölcstelen, önmaga körül forgó, hiábavaló élet láttán, amely nem táplálja, hanem elszívja a gyülekezet erejét, Jézus nem kezdi szidni a fügefát. Nem elvárásait közli a fával, hogy így csináld, és úgy ne csináld, hanem még gazdagabban megajándékozza! Felássa megkérgesedett szívünk keserűségeit, panaszait, önsajnálátát, hogy bele tudjanak hatolni az Ige tápsói, és életre keltsék ismét, vagy talán most először. Ha életünkön nem talál gyümölcsöt Jézus, nem büntet, hanem még inkább elhalmoz mennyei kincseivel, hogy végre meglásuk, hogy aki tulajdon Fiát nem kímélte, hanem mindnyájunkért odaadta, hogyne ajándékozna nekünk vele együtt mindent? (Róm 8,32)

Aki elkezd sorolni Istennek a Tőle kapott ajándékokat, az már termi a hála gyümölcsét, és aki szeretettel a szívében elkezd hordozni ismerőseit Isten előtt imádságban, az már termi is a Lélek gyümölcsét.

Kedves Presbiter Testvéreim! Ha szeretnétek, hogy a gyülekezet – melynek őrizőjévé tett titeket az Atya – gyümölcstermő gyülekezet legyen, tápláljátok Igével és önzetlen munkával, és hordozzátok imádságban annak minden tagját, mint a Nagy Vincellér jó munkatársai! Így lesz a mi életünk is gyümölcstermő élet.

Dr. Viczián Miklós

Érte van

*Micsoda fény az éjszakában,
micsoda csillagfényes ének!*

*– De a világ világossága
ez a felsíró, kicsi Élet,
gyermektestben e kicsi Fény!
Miatta oszlik el az ég.*

*A trónja még baromi jászol,
de Érte van minden karácsony,
s nem jött el e Földre hiába.*

*Előbb ugyan gúny, szitok várja,
s két összerótt, fekete szálfá
öleli testét: a kereszt...*

*– De hiszek a feltámadásban...
Higgyétek velem ti is ezt!*

Füle Lajos

Presbiteri csendes

Kispest

A Presbiteri Szövetség budapest-déli egyházmegyei szervezete október 15-én „Presbiteri csendesnapot” tartott a Kispest Rózsa téri Református Egyházközségben. Mint házigazda, *Ablonczy Kálmán* lelkipásztor üdvözölte a szép számban megjelent testvéreket, és tartotta az áhítatot is. Ezt követően nagyon fontos, és aktuális témával foglalkozott *Kovács Tibor* keletföldi testvérünk a „Presbiteri szolgálat a III. évezredben, különös tekintettel a 2005. évi presbiteri választásokra” címmel (lapunkban külön helyen olvasható). Gyakorlati példákkal, az idevonatkozó egyházi törvényeink ismerte-

tésével tájékoztatta a jelenlevőket a presbiteri választás lebonyolításáról, annak fontosságáról. Még pontos forgatókönyvet is adott, amelynek betartásával biztosítható a törvényes választás. Sok kérdés, és mindegyikre válasz is elhangzott, többször említve János 15,16-ot: „Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket...” A csendesnap zárásaként *dr. Szilágyi Sándor* testvérünk hálás szívvel emlékezett meg a Területi Szervezet fennállásának 10. évfordulójáról.

Szabó László

Feketics (Szerbia-Montenegró)

„Ne félj, te kicsiny nyáj, mert tetszett az Atyának, hogy nektek adja az országot” (Lk 12,32)

Isten népe mindig és mindenütt kisebbségben és hűségben éli hitvalló életét. Ezt tükrözték a szerbia-montenegrói Vajdaságban rendezett hitmélyítő csendesnapok is. A résztvevők sokszínű nemzetiségűek voltak: szerbek, horvátok, bosnyákok, magyarok, németek, határokon innen és túlról. Zavartalan volt a spontán szinkrontolmácsolás (egyetemi hallgatók): szerbről magyarra és németre, németről szerbre és magyarra. A feketicsi református egyház szervezésével (püspöki székhely) több szerbiai református és metodista gyülekezetből és az anyaországi református és metodista gyülekezetek képviselőiből 50-60 fő változó jelenlétével folyt a több napos konferencia.

A konferenciatelep korábban egyházi tulajdonú árvaház volt, több holdnyi zöld övezettel. A világháború utáni kiürítés és felszámolás után romhalmazzá vált. A közelmúlt évek során nyugati (holland-német-svájci) egyházi szervezetek anyagi segítségével komfortos konferencia-közösségi központtá épült ki. Jelenleg az Ökumenikus és Humanitárius Centrum kezelésében van. A közös éneklés, kiscsoportos beszélgetés és imaközösségi alkalmakon túl, az Úrral való személyes és közösségi imádkozás témáiról hangzottak el tartalmas igei előadások, biznyságtételek.

– A személyes imádság (Mt 6,6 Menj be a te belső szobádba)

– Az imádság mint szolgálat (2Móz 17,8-13)

- Az egész nép imádsága (ApCsel 4,23-31)
- Imacsoportok a gyülekezetekben (Lk 18,9-14)
- Szüntelen imádkozatok! (Kol 4,2-4)
- „Ha az én nevemben kértek...” (Jn 15,16)
- A Miatyánk kérései (Mt 6,9-13).

Beszámolóik hangzottak el a helyi gyülekezetben folyó

- gyermekmissziói munkáról,
- az idősök közötti diakóniai szolgálatról,
- a sok áldással működő kazettamisszióról.

A konferencia záróalkalma a vasárnap délelőtti templomi istentisztelet volt, ahol *Csete-Szemesi István* püspök szolgált a Zsolt 50,15 Igéről. (A konferencián is szó volt erről, mint Isten „telefonszámáról”: díjtalan hívószám, éjjel-nappal hívható). Isten bőséges áldásával és Tőle kapott közösségi megerősítéssel tért haza gyülekezetébe a résztvevők sokszínű közössége.

Mikó László

napok határon innen és túl

Balmazújváros

A templom folyamatban lévő renoválása miatt a gyülekezeti terembe tervezték a presbiteri konferenciát Balmazújvároson. A jelentkezők nagy száma miatt azonban csak a közeli általános iskola aulája tudta befogadni a népes küldöttségeket. November 5-én, a Hajdúvidéki Egyházmegye gyülekezeteiből mintegy százötvenen hallgatták *Szabadi Árpád*, helybéli esperes-lelképásztor gondolatébresztő áhítatát.

Az áhítat után két előadás, vagy inkább bizonyoságtétel következett. A *Presbiterként a családban* témáról dr. Bodnár Ákos beszélt, a téma gyülekezeti vonatkozásait dr. Nagy Mihály fejtette ki. Pál apostol a presbitereknek kötelességévé teszi, hogy előbb önmagukra, aztán a házuk népére, végül az egész nyájra (gyülekezetre) viseljenek gondot (ApCsel 20,28; 1Tim 3,4-5). A megbeszélésen elhangzott kiegészítések, kérdésekre adott válaszok tették még teljesebbé a Krisztus által elhívott presbiterek életéről és feladatairól kialakult képet.

A közelmúlt évfordulós napok közül kettőről is megemlékeztünk. A reformációra és a magyarországi ellenreformációra emlékezve elhangzott, hogy a török hódoltság alatt sok lelképásztor nélkül maradt gyülekezet, végső soron nemzetünk megmaradása is az élő hitű presbiterek imádságának és bátor helytállásának volt a következménye. A másik szóba került évforduló november 4., a nemzeti gyásznapi volt. Az 1956-os magyar szabadságharcot a sokszoros túlerő vérből folytatta ugyan, a szovjet diktatúra falán esett repedést azonban nem sikerült többé helyrehozni. A rendszerváltozás egyik következménye volt a civil szervezetek, így a Presbiteri Szövetség megalakulása is.

A jelenlevők közt voltak a Presbiteri Szövetségnek már korábbról tagjai, számosan pedig a konferencia szünetében töltötték ki belépési nyilatkozatot. Az ebédszünetet követően a Szövetség jelenlevő tagjai kinyilvánították, hogy létre kívánják hozni a Hajdúvidéki Területi Szervezetet. Ettől kezdve a konferencia alakuló közgyűlésként folytatta munkáját. A Szövetség elnökségi tagja, dr. Nagy Mihály előterjesztette a jelölést a három tagú vezetőségre. Elnöknek *Eszenyi Balázst* (Hajdúböszörmény), az egyházmegye jelenlegi gondnokát, helyettesének *Erdei Ferencné*t (Hajdúhadház), titkárnak *Bartha Gusztávot* (Kába) jelölték. Más név nem merült fel. A jelöltek néhány mondatos, személyes hangú bemutatkozása után, a Szövetség tagjai nyílt szavazással, egyhangúlag választották meg a vezetőséget.

Kísérje Isten áldása a Presbiteri Szövetség legújabb egyházmegyei szervezete vezetőségének életét és munkáját!

N. M.

Balatonszabadi

2005 nyárutóján a Balaton mellett voltunk. Én épp csak elfoglaltam a szolgálati helyemet, sőt a költözésem napján kaptam a telefont, hogy megyek-e együtt a leendő presbitereimmel. Miután igent mondtam, nem bántam meg. Ugyanis számomra nemcsak ismeretszerzés volt, hanem ismerkedés is a gyülekezeti munkáimmal. Mindössze két napot töltötünk együtt, mégis egészen közel kerültünk egymáshoz.

Azt hiszem, ez önmagáért beszél. Amikor a lelkész, és a presbiterek, gyülekezeti munkások közel kerülnek egymáshoz. A presbiteri gyűléseken sok minden előfordul. Komoly döntéseket komoly viták előznek meg, néha – ki kell mondani – a személyeskedés is képes megjelenni. Igen, kísérhető emberek vagyunk. Ezért örülök ennek a tapasztalatnak, amit Balatonszabadiiban éltem, éltünk át, hogy ha vannak erők a negatív oldalról a gyülekezet vezetése irányába (a mi harcunk nem test és vér el-

len folyik – Ef. 6,12), akkor legyenek erők a pozitív oldalról is. Ezekért a pozitív erőért nem fog tenni más, nekünk kell áldozni rá. Ha nem teszünk semmit a közeledésért, akkor nem lesz közeledés.

Mindemellett pedig a komoly teológiai mélységekig is hatoló beszélgetések, viták számára is van hely egy ilyen fórumon. Azt hiszem, nem könnyű elég fórumot találni a bennünk lévő kérdések megfogalmazására, megválaszolására. Egy ilyen rendezvény nagyszerű lehetőség a hitbeli igazságok felismerésére, saját látásunk tisztázására, érveink csiszolására. Hiszen Jézus mondta: Tegyetek tanítvánnyá minden népet. Ez pedig a mi (lelkész és presbiter) feladatunk. Isten adjon sok gyülekezetben hasonló fórumokat, szánjunk időnkől arra, hogy tényleg testvéreként tudjunk élni, és a gyülekezet ügyeivel törődni.

Gergely Ferenc Barnabás
Váchartyán, lp.

*

Szép napokat töltöttünk Balatonszabadiiban, amelyekre jó visszaemlékezni még most is. Ilyenek azok a Biblia-köri alkalmak, amikor a presbiterek előre megadott Igékből felkészülve tartottak Biblia-órákat, példát adva a majdani gyülekezeti Biblia-órákhoz. Az előre feltett kérdések megmozgatták a résztvevők fantáziáját is, és gondolataink kicserélése közben egymás hite által épülhettünk. A módszert otthon alkalmazásra is alkalmasnak találtuk, mert így sokkal színesebbé, közösségformálóvá válhatnak Biblia-óráink.

Hangsúlyos üzenetként éltük meg a farizeus és a vámszedő példázatát. Úgy gondolom, ennek jó bizonyítéka az, hogy három előadó is érintette ezt a példázatot szolgálata során. Teljesen egyet értettünk abban, hogy a mi Urunk figyelmeztet minket, ami mindnyájunknak kísértése, hogy az emberek igényéhez mérjük magunkat, teljesítményeinkre nézünk, és ezzel elfedjük a kapott kegyelmet, és gőgössé válunk. Hálaadással vettük a figyelmeztetést, hogy vigyázzunk, az önmagával elégedett lelkület utálatos Előtte.

Heves, de szeretetteljes vita is zajlott közöttünk: egyházunk jelenéről, jövőjéről, a közelgő presbiterválasztásról és olyan izgalmas kérdésekről, mint a szabad akarat, a predestináció, a pogányok üdvözülése. A predestinációval kapcsolatban kazettáról meghallgattuk dr. Hegedűs Lóránt ny. püspök tanítását és ennek alapján közeledtek az álláspontok.

A konferencia során, más gyülekezetek tagjaival is találkoztunk, barátságok szövődtek, melyeket azóta is ápolunk.

Szuhay Zsófia
Váchartyán

Békéscsaba

November 19-én került sor a három évesre tervezett, de végül négy évesre sikerült egyházmegyei presbiterképzésre, amelynek okaiként áthelyezések, költözés említhetők. A felhős és hideg szombat délelőttön megtelt a helyi kis református templom a Békési Egyházmegye gyülekezeiteiből érkezett presbiterekkel, akik színvonalas előadásokat hallgathattak meg. A nyitó áhítat szolgálatát *Virágh György* gyulai lelkipásztor végezte, a résztvevőket pedig *Szabó Endre* esperes köszöntötte. Az első előadó *dr. Virágh Pál*, a Tiszántúli Egyházkerület főgondnoka volt, aki az egyházi törvények világába kalauzolta el hallgatóit, de előbb letisztázott olyan fontos fogalmakat, mint törvény, jogállamiság, a hatalmi ágak szétválasztása. A törvények a bizonyágtételünk részét képezik, a protestáns egyházak demokratikus berendezkedése, törvénykezése még a kommunista diktatúra idején is eleven maradt. A hatalmi ágak (törvényhozó, végrehajtó és bírói) szétválasztása megvan a református egyházban is, a legfőbb törvényhozó szerv a zsinat, a végrehajtó szervek a presbitériumok és a megfelelő szintek közgyűlései, a bírósági struktúra pedig három szintű. *Dr. Fekete Károly* a 8-10. parancsolatokat magyarázta hallgatóinak. Véleménye – és több kutató álláspontja – szerint a 8. és a 10. parancsolat szervesen összefügg, egységet alkot, de a Ne lopj! értelme az ókorban az emberrablás tilalmával egyezett meg. Erre utal a 2Móz 20,16 és az 5Móz 24,7 igervers is. Ebben a két parancsolatban az emberi élet és a tulajdon védelmével van dolgunk; a szabad ember jellemzője a tulajdon és a család. A földi életben a tulajdon mögött meg kell látni a mindennel bírót és mindent ajándékozó Istent. Az ember nem lehet abszolút értelemben véve tulajdonos, viszont sáfárként el kell számolnia mindennel, amit Isten rábízott. A legnagyobb dolog az, hogy Isten tulajdona lehetek. Az előadó gyakran hivatkozott a Heidelbergi Kátéra, amely például a lopásról is tanít. Kiemelte, hogy Kálvin 5% kamatot engedett meg, a bankok uzsorakamatra adott kölcsöne ugyanúgy

bűn, mint a fősvénység. A héberben a más tulajdonának kívánására olyan igét találunk, amely egyfajta aktív kívánást fejez ki, amelyet legjobban kényszerkívánáságként határozhatunk meg. A kívánság, féltékenység, szenvedés megköztözöttséghez vezet. A kívánságban van jó is: az Isten szerint való kívánság emberhez méltó. A 9. parancsolat azért érdekes, mert az ókorban a bíraskodásban két ember egybehangzó vallomásával életről-halálról lehetett dönteni. Elvárás, hogy a tanú legyen korrekt. Ennél a parancsolatnál nem szabad elfelejteni, hogy a pletyka, könnyelmű fecsegés, ítéletalkotás, a szavak kifacsarása is lehet hamis tanúskodás. Az Isten melletti tanúskodásunk magában foglalja, hogy hirdetjük az Úr halálát, amíg eljön. Néha szükséges a hamis tanúbizonyosság is, gondoljunk a Nyomorultak című regényre vagy Saul és Jonathán beszélgetésére, amikor Jonathán megmenti hazugságával barátja életét. Akinek Krisztus-élménye van, nem teheti meg, hogy ne tanúskodjon Isten mellett. A sárospataki *dr. Pásztor Gyula* az Isten-nép-egyház viszonylatát vette nagyító alá. Egyrészt nagy kiváltság, hogy Istent úgy szólíthatjuk, hogy mi Atyánk, akik Istent befogadták, atyjuknak nevezhetik az Urat. Együtt vallhatjuk, hogy Isten szent. Az Istenben hívők közössége az egyház, amelyet nem mi találtunk ki, nem mi tartjuk fenn, de tagjai együtt imádkozó, Uruk iránt hálás közösséget alkotnak. Az emberek előtt Isten nagykövetei vagyunk, egyúttal egyházunkat képviseljük. Harmadik kiváltságunk az Isten-hit és az egyházhoz tartozás mellett a nemzethez tartozás. A nemzet egy nagyobb közösség, amelybe Isten helyezett bennünket. A történelem sok példát mutat egy-egy nép életében Isten áldásáról és büntetéséről. Felelősséggel tartozunk azok felé, akikkel együtt egy nemzethez tartozunk. Az Atya-egyház-nemzet nincsenek meg egymás nélkül – mondta az előadó. Az előadást követően a konferencia résztvevői közös ebéden vettek részt.

Mucsi András

Induljunk el... a kályhától!

Mi a célja a konferenciáknak?

A presbiteri konferencia célja gyülekezeti munkások szolgálatba állítása, katonai kifejezésekkel élve, fegyverzetel és munícióval történő ellátása volt. Nagyon fontos felismerés, hogy a civil lelkesedést alapos teológiai ismeretekkel kell ötvözni ahhoz, hogy hatékonyan ki tudjaink a részét a gyülekezet elsodródott tagjainak megszólításában.

Egyházunk joggal lehet büszke arra, hogy már csak múltjából eredően is kiművelt teológiai képzettségű lelkészekkel rendelkezik, akik rendelkeznek az Igének átfogó, az összefüggéseket is felismerő látásmódjával. Ezt a felhalmozott szellemi erőforrást lehet meghatározottan munkába fogni, ha a gyülekezet szolgálatra kész tagjai között az itt is gyakorolt formában a gyakorlati hívő élet alapjaként fel- és megmutatjuk. A konferencián résztvevő, illetve a környéken szolgáló lelkészek láthatóan nagy alaposággal előkészített előadások formájában kalauzolták el hallgatóikat a Szentháromság Isten neveinek az Igéből és az arra épülő teológiai következtetésekből kibontakozó világába. Hamar kiderült, hogy érdemes az alapoknál, mondhatni a kályhától elindulva rend-

be rakni teológiai ismereteinket, ha a mai világ emberének szeretnénk hitünkről vallást tenni. Csak aki biztos lábakon áll egy szilárd talajon, az segíthet másoknak is felemelkedni. Hitünknek és minden erőnknek egyetlen kifogyhatatlan forrása pedig nem más, mint az élő Isten, a maga összetettségében, titokzatosságában és nyilvánvalóságában egyszerre. Megérthettük és meg is tapasztalhattuk, hogy ha teljes valóságában nem is vagyunk képesek Őt felfogni, mégis nagy haszna van annak, ha a megismerhető és befogadható részleteken keresztül próbáljuk meg összerakni az Ő képét magunkban. Isten neveinek ismerete együtt jár az Ő tulajdonságainak ismeretével, de együtt jár az Ő akaratának ismeretével is, így a teljes evangélium volt kiolvasható e nevekből, amik így nemcsak a tudás, de a hit növelésére is nagyon alkalmasak voltak. A vasárnapi igehirdetéseknek nem lehet célja az ismereteknek ilyen alapos és rendszerezett továbbadása, így érthető és érezhető volt az az egészséges „információéhség”, ami a résztvevőkben támadt. Az előadások így természetesen alakultak át elmélyült beszélgetésekké, izgalmas eszmecserekké,

amelyekben a különböző felfogású, lelki alkátú és gyülekezeti háttérű egyháztagokból közösség kovácsolódott. A megszerzett tudás persze elsősorban nem arra való, hogy egy az egyben gyülekezetünk tagjainak „fejére olvassuk”. Sok esetben lehet, hogy nem is a kimonodott szavakban lesz jelen, hanem abban a kisé magabiztosabb fellépésben, őszintébb odaadásban, bizakodóbb mosolyban lesz elrejtve, amit egy megalapozott, tudással egybekapcsolt hit kölcsönöz a szolgálatban fáradó embernek. Lelkészeinkkel „munkakapcsolatban” együttműködve sok zsákutcát elkerülhetünk, akár a Biblia időnként bonyolult mondatainak értelmezése, akár a lelkigondozás nehéz pillanatainak megoldása közben. Ehhez persze nem elég egy ilyen alkalom, de kezdésnek mindenesetre nagyon emlékezetes marad. Sokunknak ez lesz majd az a „kályha”, amelyhez lélekben vissza-visszatérünk, hogy felidézünk, milyen jó is volt együtt, az Ige fényénél, melegénél vagy amikor megfáradva azon tűnődünk, hogyan is kellene közösségeinket élőbbé, Istennek és az embereknek egyaránt kedvesebbé tenni.

Újvári László

Presbiterválasztásról, szolgálatról a III. évezred elején

(Elhangzott a Presbiteri Szövetség Budapest Déli Református Egyházmegyei Területi Szervezetének csendesnapján a Kispeszt Rózsza-téri Református Egyházközségben, 2005. október 15-én.)

Bevezetésben a világ jelenlegi állapotáról volt szó a Szentírásból vett Igék idézésével, hogy milyen helyzetben kell Egyházunknak és presbitereinknek szolgálataikat végezni. Az utolsó időkről szóló idézetek, melyek Pál apostol Timóteushoz írt levelében vannak, megmutatják a jelen III. évezredben lévő körülményeket is. „Mert lesznek az emberek magukat szeretők, pénzsóvárok, kérkedők, kevélyek, káromkodók, szüleik iránt engedetlenek, háladatlanok, tisztátalanok. Szeretet nélkül valók, kérlelhetetlenek, rágalmozók, mértéktelenek, kegyetlenek, a jónak nem kedvelői. Árulók, vakmerők, felfuvalkodottak, inkább a gyönyörnek, mint Istennek szeretői. Kiknél megvan a kegyességnek látszata, de megtagadják annak erejét. És ezeket kerüld, kik mindenkor tanulnak, de az igazság ismeretére soha el nem juthatnak.” (2Tim 3,2-5,7)

Mindezek korábban is megvoltak, de nem ilyen nagy mértékben és hatásuk egyre jobban és gyorsabban terjed.

Szabadság helyett szabadosság van. Erősödik az ateista propaganda, a korábbi erkölcsi értékeket megkérdőjelezzik, a szekták, kisegyházak száma nő. A történelmi egyházakat háttérbe szorítják, a korábbi megállapodásokat felrúgják.

Az utolsó idők jelei erősödnek, a földet az emberiség tönkreteszi. A globalizáció, liberalizmus, önmegvalósítás terjed, egyre nagyobb hatással van a keresztyén egyházakra is. Keresztyénüldözések vannak kommunista

és iszlám országokban. Az iszlám egyre jobban terjed Európában, hazánkban is van. Az Európai Uniónak nem kellene a keresztyén gyökerek. Sok iskolából kitiltották a keresztet. Történelmi egyházak szűnnek meg. A liberális teológia egyre erősebben érezteti hatását, az egyházat belülről támadva.

Az elhangzottakból látható, hogy világunk helyzete zavaros, nehezen áttekinthető.

Éppen ezért a presbitereknek is alapos ismeretekre van szükségük, hogy eligazodjanak.

Ismerni kell a Szentírást, a hitvallásokat, egyházi törvényeinket, elsősorban azokat, melyek az egyházközségekre, a misszióra és a diakóniára vonatkoznak. Ezek ismeretéről a presbiteri eskü letelekor nyilatkozni kell. A Magyar Református Presbiteri Szövetség (1092 Bp., Ráday u. 28. Tel.: 476-3211) tanfolyamaival segít megszerezni a szükséges ismereteket. A Szövetség lapja, a Presbiter évenként hat alkalommal megjelenve sok eligazítást és tanítást ad a presbiteri szolgálathoz. A Szövetség tagjai a tagságból, csendesnapjaikon, konferenciákon szerzett ismereteiket jól tudják hasznosítani a gyülekezetek építésében. Fontos a presbiter számára az istentiszteleteken, Biblia-órákon való részvétel, a lelki táplálkozás öröndetes, ha van presbiteri Biblia-, és imaóra az egymás hite által való épülésre.

Ki lehet presbiter? Aki legalább három éve teljes jogú egyháztag, és a gyülekezetének legalább egy éve tagja, az Igéről, hitvallásainkról, az egyház szolgálatáról kellő ismeretekkel rendelkezik, és tiszta erkölcsben, józan életben, az egyház iránti hűségben és buzgóságban másoknak példakép. Az Ige ta-

nítása szerint: „feddhetetlen legyen, egyfeleségű férfiú, józan, mértékletes, illedelmes, vendégszerető, a tanításra alkalmas. Nem borozó, nem verekedő, nem rút nyereségre vágyó, Ki a maga házát jól igazgatja, gyermekeit engedelmisségben tartja minden tisztességgel. Szükséges, hogy jó bizonyosága is legyen a kívülvalóktól, hogy gyalázatba és az ördög töribe ne essék” (1Tim 3,2-4,7).

Mi a presbiter feladata? Az egyházközség lelki és anyagi javainak sáfára, az egyházközség életének felelős irányítása, a missziói és diakóniai munkában való részvétel. Élőszóval, példaadó, hitből fakadó cselekedetekkel tanúskodjék a Jézus Krisztusban megjelent üdvösségről, kegyelemről, örök életéről. Látogassa a gyülekezet tagjait, segítse a rászorulókat, betegeket. Képezze az Ige jobb megismerésében magát, vegyen részt konferenciákon. Segítse lelkipásztorát, tartson jó kapcsolatot gyülekezete tagjaival, élete legyen példakép, ha idegent lát a gyülekezetben, segítse megfelelő eligazítással. Kísérje figyelemmel az iratterjesztést, gyarapítsa ismereteit. A Szentírást naponként olvassa lelki táplálékként.

Két Igével fejezem be eligazításként minden tisztségviselőnek: főgondnoknak, gondnoknak és presbiternek: „ViseljeteK gondot azért magatokra és az egész nyájra, melyben a Szent Lélek titeket vigyázókká tett, az Isten anyaszentegyházának legeltetésére, melyet tulajdon vérével szerzett.” (ApCsel 20,28) „IgyekezéK, hogy Istent előtt becsületesen megállj, mint oly munkás, aki szegyet nem vall, aki helyesen hasogatja az igazságnak beszédét!” (2Tim 2,15).

Kovács Tibor
presbiter
Budapest-Kelenföld

Egy diplomata ünnepi gondolatai

Világosítsd meg lelkemet,

hogy megelevendjen, s Benned lelje meg örömét!
Ne magában örvendezzen,
elragadtatásában Hozzád érkezzon,
teljes erejével és teljes odaadással.

*

Milyen jó,

hogy ádvént után jön a karácsony – s aki így előre tekint, annak a Golgota egyszerre a jászolbölcsőt és a keresztet is jelenti, s tudja, hogy mindez már készen volt Bethlehemben.

(Dag Hammarskjöld)

„Népi vallásosság a Kárpát-medencében” – konferencia

Sepsiszentgyörgy

Vártemplom. Kertjében nyugosznak az 1854-ben kivégzett székely vértanúk: Várad József, Bartalis Ferenc

Ismerjük-e gyülekezteinket? Mennyi „titkot” rejt egyházközségünk! Ezekkel foglalkozott a fent nevezett konferencia szeptember 19-23 között. A Székely Nemzeti Múzeum, az Illyés-Alapítvány, és az ilyefalvi Keresztény Ifjúsági és Diakóniai Központ adott otthont az immár hetedik ilyen nevű konferenciának.

Kovácsna megye tanácsának elnöke, Sepsiszentgyörgy polgármestere, *Kató Béla* ilyefalvi lelkész, püspökhelyettes köszöntötte a tanácskozókat. 78 referátum hangzott

el. Milyen összetett, sokrétű a népi vallásosság a történelmi Magyarországon!

Néhány előadás címét felsoroljuk annak érdekében, hogy 3000 református egyházközség presbiterei ihletet kapjanak saját egyházközségük csak általuk ismert jelenségeinek megörökítésére.

(8-10 oldalas dolgozatokról lenne szó.) Kommentár nélkül soroljuk az elhangzott témákat: A magyargyerőmonostori református templom története, Nyári vallásosság, A betlehemi jászol, a karácsonyfa és az adventi koszorú megjelenése a szakrális térben. A Kárpátaljai betlehemezés. Csíkszentkirályi „Jézusörök” magatartása. Nyugat-dunántúli falusi végrendeletek, mint a népi vallásosság forrásai. Erdélyi végrendeletek, ötvösmunkák a sepsi református egyházi gyűjteményekben. 18. századi ónedények a délvidéki református gyülekezetekben. Harangok az ungi egyházmegyében. Házasságkötést szabályozó rendelkezések a reformátusoknál. Egyházfegyelmzés Csuzán. Húsvéti ünnepi étkezési szokások. Megszentelt helyek, gyógyító- és csodaforrások. Erdélyi új-protestáns mozgalmak. Mai magyar zsidó vallási irányzatok. A káromkodás. Az anyaméh gyümölcse: jutalom (Egy keresztény bába hitvallása.) A frátai református szórványtalálkozók.

Eddig hány kiemelkedő lelkész, presbiter, énekmondó, énekdiktáló emlékezete, „népi próféta” híre ment veszendőbe! Nem is szólva ünnepi alkalmakkal kapcsolatos helyi szokásokról, egyházközségek közéleti tevékenységéről. Pl. hogyan alapozta meg a felsőőri eklézsia a pinkafői vasútvonalat? Hogyan létesült a Budapest-Kőbánya-Alsó vasútállomás emeleti szinten? Hogyan hantolták őrségi keresztgyermek keresztszülei sírját? Miért akasztotta fel disznóját és önmagát az egykori tihanyi lelkész? (!) Mikor és hogyan hagyta ott Szent Pál az oláhokat Szentlászlón?

Ezernyi jelenség vár magyarázatra és megörökítésre!

-p -s

A közelmúltban felszentelt Olt utcai templom

Székely Nemzeti Múzeum

„Megtelt a szívünk örömmel“

Gödör Istvánné dunaszentgyörgyi presbiter bizonyágtétele

52 éves koromig templomba járó ember voltam. Hittem Istenben. Néhány éve már olvastam a Bibliát, kaptam egy-egy Igét, de amikor édesanyám szombatonként megkérdezte, hogy templomba jössz velem holnap?, ideges lettem és bizony sokszor csak azért mentem el, hogy ő örüljön.

Nem tudtam a prédikációra figyelni, csak ha valami világi dologhoz kötődött. Gyermekünket én is hasonlóan székáltam, mint engem anyám. Főleg az Úrvacsora vétellel, mert nem tudtam, hogy mit cselekszem. Örültem, mikor benn maradtak. De ők sem tudták mit tesznek, ők is nekem akartak örömet okozni. Közben a férjem megbetegedett, és akkor már megszólítottak az igehirdetések. Sokszor végigsírtam egy-egy prédikációt. De mégsem tudtam, hogy Krisztusra van szükségem. Sokat sóhajtoztam, sajnálgattam magunkat. 1996-ban egy reggel Paksra utaztam és Régi Ferenc testvér mellé kerültem a buszon. Beszélgettünk, mint templomba járó ismerősök. Ő mondta, hogy lesz evangélizáció, jön egy lelkész: *Zimányi József*, fiatalokkal, de nem tudják, hogyan lesznek elszállásolva. Gyermekünk már ekkor csak hétvégeken jártak haza és felajánlottam, hogy üres a szobájuk, jöhetnek hozzánk is.

Azt gondoltam, hogy jót cselekszem, de nem gondoltam, hogy milyen áldást készített el az én mennyei Atyám számunkra. Októberben elkezdődött az evangélizáció. Addig még nem hallottam evangélizációt. Mivel nálunk laktak a lányok, illett elmenni.

Első este arról beszéltem a tiszteletes úr, hogy – mi lesz veled, ha meghalsz, rendezted-e a dolgodat Istennel? Megismertem, és betöltöttem-e Isten akarata? A mindennapi teendőknél több Isten akarata. Jézust, mint Uramat kell elfogadni. Olvasni a Bibliát és megvizsgálni, mi Isten akarata.

Isten azt akarja, hogy Jézushoz menjek, Jézust kell elfogadni, mert olyan bűnösök vagyunk, hogy csak az Ő vére tud megtisztítani. Én nem tudtam ezeket. Azt is mondta, hogy ez nem szektásság.

Másnap a mennyről beszélt, a Jelenések 14,13 alapján: „hogy boldogok a halottak, akik az Úrban halnak meg”, és hogy van-e gyémántom, örök életem, mert ezt, akinek van, az tudja. És döntésre hívtó Jézus mellett és én úgy éreztem, hogy ott akarok lenni a mennyben. Kell a gyémánt. Amit eddig nem hallottak meg füleim, illetve szívem, mert „csalárdabb a szív mindennél, ki ismerhetné meg” (Jeremiás 16,9), Isten megváltói szeretetéről, most elfogadtam. Elhittem, hogy az én bűneimért is meghalt, megbocsátott nekem. És folytak a könnyeim, a többiekkel együtt. Sokan hallottuk meg a hívó szót azon az estén. Mikor kijöt-

tünk és a fiatalok sorfalat álltak és bizonygatták, hogy örök életük van, én azt hittem, nagyképűségből mondják. Hazafelé a *Pataiékkal* azon beszélgettünk, miért kellett visszamenni. És azt az Igét mondták, hogy „Aki megvall engem az emberek előtt, én is megvalloom azt az én mennyei Atyám előtt”. Így megnyugodtunk. De éreztem, hogy ez a döntés megváltoztatja az életemet, de én ennek az életnek nem tudok megfelelni. *Emese*, az egyik aranyos fia-

tal, aki nálunk volt szálláson (egyébként mind a négyen Kárpátaljáról érkeztek. Jöttek segíteni az anyaországi magyarság lelki ébredésében) mondta, ne tessék félni Zsuzsa néni, nem egyedül jár azon az úton, Jézus mindig ott lesz, és fogja a kezét. És ez így lett! Megalakultak a Biblia-körök. Az egyik nálunk. Biblia-kör vezető lettem, amit szintén hitetlenül fogadtam, én ezt nem tudom megcsinálni. Nem vagyok rá alkalmas. Összejöttünk. Megkaptuk a feladatot, hogy mit és hogyan tegyünk. Ének, imádkozás, igeolvasás, megbeszélés az Igének, kérdéseket is kaptunk hozzá, aztán a végén imaközösség, énekek. Énekelni sem tudtunk. Pedig hittanórákra jártunk, konfirmáltunk. Nem találtunk meg semmit a Bibliában. Szégyelltem magam sokáig, hogy milyen vezető vagyok. De Isten csodálatosan vezetett közben.

Megtelt a szívünk örömmel egy-egy alkalom után. Ha fáradtan jöttem meg a munkából, mire vége lett a körnek, felüldültem. Kezdtünk bejönni az éneklésbe, imádkozni is tanultunk. Az idősebb testvérektől, drága *Sörösné Mariska* néni és édesanyám Biblia-ismerete sokat segített mindannyiunknak. De a bizonytalanság az örök élet, a gyémánt felől ott volt bennünk, és sokat ismételtük az Igét, amit felolvastam (a János 5,24). A kegyelem áradt! A Máté evangéliumával kezdtünk, nem az elejéről, de végigvettük, és most az Apostolok Cselekedeteinek a végén vagyunk. Én megváltoztam, öröm

és békesség költözött a szívembe. Mindig Jézusról akartam beszélni, mindenkinek, elmondani, hogy milyen csodálatos Vele járni. Nemsokára a gyermekeink is átadták szívüket Istennek. Bennem mindig az a gondolat munkált, hogy mennyi időt elvesztegettem, milyen csodálatos lehet egy életet úgy élni fiatal kortól, hogy az Úrral járok. Isten a gyermekeinknek megadta ezt a nagy ajándékot. A férjem is közelebb került az Úrhoz, napi Biblia-olvasóvá vált. Ma már együtt mehetünk minden vasárnap istentiszteletre. A kérdések kapcsán persze nagyon mélyre ható, bántó dolgok is előkerültek. Elhúzódtak az alkalmak, ahogy ma is 2-3 óra lett az alkalom. Sokszor észre se vettük, vesszük. Kezdték többen elmaradni. Emiatt nagyon megsomorodtam és imádságban kértem Istent, hogy mutasson utat. Azt gondoltam, hogy mégsem helyesli Isten, talán mégis szektásság? Aztán kaptam egy Igét, Jer. 15,19-et „Azért ezt mondja az Úr: Ha megtérsz, én is visszatéritelek téged, előttem állasz; és ha elválasztod a jót a hitványtól, olyanná leszel, mint az én szájam. ŐK TÉRJENEK MEG TE HOZZÁD, DE TE NE TÉRJ Ő HOZZÁJOK!” Ez az Ige erősített meg, hogy maradni kell, mert ez Isten akarata. A régi emberek helyett adott újakat, és ma is minden hétfőn este összejöhetünk, és áldjuk érte Istent, hogy olyan csodálatos, és meghívott minket is a mennyországi lakói közé. És ez ingyen van, nem érdemből, csak a bűnös szívemet kellett, kell naponta érte adnom. Meg kell alázkodnom Isten előtt. Jézus azért jött, hogy visszaadja a mennyországot, mint lehetőséget adja vissza az embereknek, de mindenkinek magának kell megragadnia. Veszélyben vagyunk. Láthatjuk a világban történt katasztrófákat. Mi sem vagyunk különbek azoknál, akiket ezek sújtanak. Nem szabad halogatni a döntést. Isten ma is felkínálja kegyelmi ajándékát, Jézus Krisztust, – a Bárányt –, aki átvisz a halálból az életre.

A problémák nem lettek kevesebbek, sőt! De úgy van, ahogy *Emese* mondta. Velem volt az Úr minden nap, a munkámban, a napi legapróbb dolgokban is. De ott volt, mikor a múltóajtók előtt várakoztam, a férjem műtétéinél, a lányom műtétéinél, amikor édesanyám beteg ágyánál a mentőt vártuk. De itt van most is, szívünkben lakik és örömet és békességet ad, ami semmivel nem ér föl. Nincs az a földi kincs, ami ezt megadhatná, csak Ő, a Hatalmas, Igazságos, Szerető, Gondviselő, Mindenható, Mindentudó, Mindenütt jelen való Egy és Örök ISTEN. Ámen.

Gödör Istvánné
presbiter

Tolnai egyházmegye
(2005. szept. 25-én, csendes délutánon)

Emlékezetes presbiterek

Az ismeretlen „közkatoná”

A reformáció századik évfordulója idején, 1617-ben vészfellegek gyülekeztek az evangéliumi keresztyénség egén. Ezért is javasolta Kanizsai Pálfi János dunántúli püspök egyházközségének is, egyházkerületének is presbitériumok szervezését. Nem a vihar közeledte kényszerítette szükségintézkedésre a bölcs püspököt, csak siettetten. A Szentírás egésze ajánlja Isten népének presbiterek választását Isten népe gondozására. Elképzelni is rossz, hogy mi történt volna akkor, ha a döntést elodázzák?!

Sorozatunk keretében eddig 71 presbiter életével és szolgálatával ismerkedtünk meg. Amde több százezen szolgálták Istenüket és népüket! – Hamarosan elindult a kíméletlen ellenreformáció. Ez megsemmisítette Ausztria, Csehország, Lengyelország, Horvátország protestantizmusát. Kollonich Lipót érsek elkészítette nagyszabású művét az „Einrichtungs-Entwurf des Königreich Ungarns” (A magyar királyság közígyazgatása) Lipót császár részére. Három főfejezetét II. Rákóczi Ferenc így foglalta össze: „Magyarországot koldussá, katolikussá és németté kell tenni”. Íróasztalon jól festett e mű. A gyakorlatban „homokszem” került a gépezetbe: a presbitériumok hűsége és helytállása. 11 nyugati, ún. resztriktus megyében teljesen betiltották a protestáns hitgyakorlást minden látható formáját. 700 lelkeszt ítétek koncepciók per keretében halálra. Falvakat égettek fel. Községeket száműztek birtokaikról. Sok tízezer ember elpusztítása, milliók szenvedése árán sem sikerült megsemmisíteni a reformációt. 100 év múlva, II. József császár „Türelmi Rendelete” nyomán gomba módra épültek a templomok, iskolák. Mintegy ezer. Milyen hívő tömeg áll e tény mögött?! A presbiterek szolgálatának köszönhetően hamu alatt izzott a parázs. (Ugyanez történt a legújabb korban a szovjet Kárpátalján!) A presbitériumok nem télenkedő, szavazgató népképviseltek voltak, hanem „**ÖRZŐK A STRÁZSÁN!**” Tisztelet az ismeretlen „közkatonának”!

Tisztelet az ismeretlen „közkatonának”!

A sok százezer ismeretlen presbiter jelképeként egyet mutatunk be. *Makkai Sándor* „*Holtenger*” c. regényének egyik hőst: Dávidot, a kurátort és feleségét: Katikát, a kuratórné asszonyt. A színhely: Virágos, a valóságban az erdélyi mezőségi Vajdakamarás. A kor: az első világháború eleje. Az író saját első szolgálati helyét örökíti meg. Miután valaki megsértette az ifjú tudós önértetét, dacból ott hagyja az egyetemi állást és elmegy falusi lelkipászornak. A legnehezebb helyet választja. A legközelebbi vasútállomás majd 40 kilométerre esik. Az eklézsiának már hosszabb ideje nem volt lelkesze. Majd ő megmutatja, hogy ilyen helyen is helyt áll! – Bizony hiába a nagy tudomány, a hő-

sieskedő elszántság, a lángoló hit. Ha nem lenne Dávid kurátor és Katika kuratórné, elbukna.

Ők fogadják, amikor székereen megérkezik szolgálati helyére. Késő az est. Félállásárig ér a sár. Ők azonban már hozzák a nélkülözhetetlen csizmát. Itt mit sem ér a városi félcipő. A parókianak sokáig nem volt lakója. Ennek ellenére fűtött szoba, vetett ágy fogadja, s az asztalon kenyér, bor és szalonna. A kurátorok erről is gondoskodtak. A városi tudós ifjúnak halvány fogalma sincs a falusi élet gondjairól. A kurátortól és a presbiterektől tudja meg a mezőségi ember bajait. Amikor napvilágnál szétnéznek a parókia tornácáról a határban: „Amit itt a szemével lát a tiszteletes úr és még sok, amit innen nem láthat, az mind a gróf úré. A miénkek amolyan kis rongyocskák, pántlikák a grófi birtokon kívül. Szanaszét tévelyegnek a szakadékok partjain a legmeredekebb oldalakon. Még az eső is a gróf úr pártján áll. Oda mossa le hozzá a termőföldet. Nekünk csak az agyagot hagyja...”

Másnap „a kurátor az eklézsia ládáján ülve, mélyreható tanácskozásba merül Lászlóval. De ezúttal nem az egyház dolga forgott közöttük, hanem László megélhetése. – Úgyis meg kell, hogy házasodjék a tiszteletes úr mihamarabb... – Erre még ráérünk, kurátor úr – legyintett László. Nem nagyon – mondta Dávid – Osztán mi Katalin erősen akarjuk is, mert akkor már nehezebben repül el innen a tiszteletes úr...”

A presbitérium összefogott, hogy időben felszánts a lelkeszi javadalmi földeket. A kurátor meghívja a munkakezdés ünnepi pillanataira az ifjú tiszteletest, aki örömmel megy. Kint a földön Lászlóhoz fordul: „Próbálja meg tiszteletes úr, milyen az, ha az ember a maga földjét szántja.” László meg is teszi. „Egész teste birkózott a földdel. Láz nyargalt végig a testén. Lábai

megfeszültek, s gyakorlatlan karjaiban fájva reszkettek a sokáig alvó izmok.” – „Jól van, tiszteletes úr... az Isten is szántani teremtette. Csak ne olyan tüzesen... – *S ő, ahogy körülpillantott a földjén, egyszerre megértette, hogy istentiszteletet végzett.* Az emberek kalaplevéve, lehajtott fejjel álltak, mint Isten házában.”

A legközelebbi presbiteri gyűlésen „elmondta nekik, hogy Kálvin János miként szervezte meg a presbitériumot a világ legromlottabb városában, Genfben. Hogy lett az a gyülekezet örökös lelkiismerete. – A presbiterek egyre fokozódó áhítattal hallgatták. Elkapta őket a pap heve, büszkén érezték át hivataluk eddig nem is sejtett szépségét...”

Amikor a tiszteletes csüggedezett a konfirmációi oktatás eredménytelenségén, Dávid kurátor így biztatta: „A kátét, azt tanítsa meg jól nekik, s követelje, hogy tudják. Most nem értik, mire való, de később eszükbe jut, ha bajba kerülnek. Mert vannak magvetések, melyek csak nagyon későn hoznak gyümölcsöt...”

Három évi szolgálat után Kolozsvárra hívják meg professzornak az ifjú lelkeszt. Miután Virágoson beiktatták utódát, Dávid kurátor meglátogatja a nagyvárosban egykori tiszteletesét. Felesége csodálkozva kérdezi: „Megint kurátor lett Dávid bácsi?” – „Mit csinálhattam volna egyebet? Senki más bé nem taníthatja az új papot, csakis én. Ehhez már érteni kell. Különböznem volna neki jó dolga a faluban.” *E mondatban százezrek hűsége, gondja rejlik.*

TISZTELET AZ ISMERETLEN „KÖZKATONÁNAK!”

Dr. Papp Vilmos

Tizenkét év után elköszön az „Emlékezetes presbiterek” sorozat Kedves Olvasóitól. A sorozat nem lexikális adatokat akart közölni. Még kevésbé a múltba veszni. Szerette volna bemutatni mindazt, ami valaha elkezdődött és folytatásra vár. A teljes sorozat együtt a Kálvin-Kiadó által gondozott „Órállók” c. kötetben együtt olvasható. Legyen a 2006. évvel szolgálatba álló presbiterek öröksége, útravalója az egykoriak hite, helytállása, kitartása, nem egyszer önfeláldozása.

Hálás köszönet dr. Papp Vilmos Testvérünknek, a református közkatonák megelevenítőjének! – szerk.

„Ismeretlen közkatonák”

1 PERC ISTENNEK IGÉ NEKED GONDOLAT ALKALMAKRA

DECEMBER

24. Szenteste

A dicsőség fénye az éjszaka kellős közepén ragyog fel. Ki látja meg ezt? Az a szív, mely megnyílt az igazi látásra, s éberén figyel az Úrra. – Efézus 5,14

25. Karácsony első napja

Karácsony azt is jelenti, hogy már messziről látod az otthon hívogató fényét. – 1János 3,1-3.

26. Karácsony második napja

Ha karácsonykor együtt tudjuk látni és ünnepelni a jászolbölcsőt és a keresztet, a Testetöltött Jézust és a Feltámadott Krisztust, akkor másképpen fog kinézni az év 365 napja is. – János 1,29.

31. Óév

Nem teljesítményeink nagyságát értékeli az Úr, hanem hűségünket Óhozá. – 2Timótheus 1,16-18.

2006. JANUÁR

1. Újév

Minden reggel azzal a bizonyossággal keljünk fel, hogy a mi Urunk ma is győztes, s Ura a mai napunknak is, de egész nap, és egész évben mellettünk áll. – Ézsaiás 50,4/b.8/a

8. Ebben az évben sem fogjuk nélkülözni a félelmet, nehézséget, botlást, bűnt. De Vele kezdhethetjük el, folytathatjuk és fejezhetjük be ezt az évet is! S ez a lényeg és a győzelem ígérete. – Ézsaiás 61,1kk.

15. A nehézségek nem egyedül jönnek, a Magasságos angyala kíséri őket. Erről soha ne feledkezzünk el! – 1Mózes 32,2-3.7.

22. Isten idejében adja a fáradságot és az erőtlenséget, hogy feléje forduljunk, s állhatosan vegyük igénybe segítségét! – Zsoltárok 25,3.17.20.

29. Ne panaszkodj amiatt, hogy megszakad a szíved, inkább az akaratot engedd meghajolni – Isten előtt! – ApCsel 9,6

FEBRUÁR

5. Akit az Úr vezet, annak még akkor is világos marad az útja, ha a legnagyobb sötétségben megy keresztül. – Példabeszédek 4,18.

12. A mi Urunk fizeti a legmagasabb kamatot! – Máté 10,42.

19. A választékosagra, kifinomult ízlésre meg lehet tanítani az embereket, az alázatot viszont csak elkérni tudjuk – Istentől. – Zsoltárok 119,71.75.

26. Sokszor könnyebb gyorsan tenni valamit, mint várni és az Úrban bízni. – 1Sámuel 13,8-14.

-drbl-

NYITOTT SZEMMEL

Küldetésben

„Szükséges nektek újonnan születetek” (Ján. 3,7)

Ugye elgondolkoztató: ha kifejezetten szükséges újjászületni, miért csak egyszer hangzik el Jézus szájából ez a mondat? Akkor is bizalmas, négy szemközi beszélgetésben... Egyébként az evangéliumokban arról olvasunk, hogy Jézus Urunk megtérésre szólít, az üdvösség útja felől érdeklődőnek a parancsolatok megtartását javasolja. A legtöbb, amire nyilvánosság előtt felszólít egyeseket: jer, és kövess engem! Miért csak Nikodémusnak mond mást, többet?

Nikodémus úgy jön Jézushoz, hogy kifejezi hitét Őbenne („tudjuk, hogy Istentől jöttél”...). Úgy hiszem, ez a döntő! Aki hisz Őbenne, akit elhívott, azt a „belső szoba” csendjében figyelmezteti személyisége átalakulásának szükségességére. Arról van szó, hogy ős emberi mi voltunkban nem vagyunk alkalmas eszközök Isten kezében, Urunk szolgálatára! Persze magunkat átalakítani – akárcsak megjavítani is – képtelenek vagyunk. Ezt csak az a Teremtő Lélek tudja elvégezni, Aki „fúj, ahová akar” (3,8) és „nem tudod, honnét jő és hová megy”. Az Ő munkája új életet, új személyiséget teremt bennünk, ha rábízunk magunkat, nem oltjuk meg ellenállásunkkal. Ő teremti bennünk azt az „új szívet”, amelyért egyik szép énekünkben könyörgünk!

De miért fókuszálunk erre most, év végén, karácsony előtt? Hát azért, mert az év fordultával sokan (akár első alkalommal, akár ismételt) felelős megbízatásokat kaptunk az egyházban. Ha pedig küldetésünk hitből, s az Úrtól való, nekünk is úgy kell a Szentlélek előtt szívünket megnyitni, bennünk végzett munkájának engedni, mint annak idején Nikodémusnak!

Kövespataki László

Hétköznapi hitvallók (6.)

Németh Dániel presbiter úgy különböztette meg az Úr napját a többitől, hogy már akkoriban nyakkendősen ment a templomba, amikor mások még nem. Télen, nyáron. A legnagyobb hőség idején is. Ő így tisztelte Jézusát. S természetesen semmiféle munkát nem végzett az etetésen kívül.

Hétköznapi ugyancsak kopottas volt. 30 hold agyagos földet művelt. 12-14 tehenet, borjat gondozott. (Falusi ember jól tudja, hogy „ahány láb áll az istállóban, annyi szekér szénáról kell gondoskodni”.) 1950-ben egyike lett annak a 250 bajánsényei léleknek, kiket az „emberbarát” szocialista hatalom és a „munkásosztály ökle” – az ÁVO – éjszaka kellős közepén két óra lefolyása alatt a vasútra vitt és marhavagonokban a Hortobágyra deportált. Háromfajta család került e halálmenetbe: akinek volt ellopható vagyona, akinek hozzátartozói éltek Jugoszláviában, s aki rendszeresen járt templomba. Azaz: a klerikális reakció uszályhordója volt. Németh Dániel mindhárom „bűnben” leledzett.

A hortobágyi vasúti rámpán üvöltve fogadta őket a parancsnokló Király százados: „Itt rohadtok meg, bűdös kulákok!” Szavait nem vonták kétségbe. Előbb hetekig Isten szabad ege alatt háltak. A tél közeledtével hetekig takaríthatták a juhodályokat. (Fél méter vastag, beton keménységű trágyát kellett feltörniök és kitakarítaniok.) Ezek után mindenkinek jutott egy fekhelynyi terület a fedél alatt.

Így jött el a Karácsony. Többségük református volt. Karácsony estéje sóhajtozással telt el. Beszélgetni senkinek nem volt kedve. Tudta mindenki a másikról, hogy az elhagyott otthonban bolyong a lelke. Németh Dániel itt vizsgázott a presbiterségből kitűnően. Meg kell mentenie sorstársait a kétségbeeséstől. Rázendített: „Krisztus Urunknak áldott születésén...” Píllanatok alatt az egész hodály vele együtt harsogta. Az ügyeletes ÁVO-s őr ordítva parancsolt hallgatást. A nyomaték kedvéért még egy sorozatot is eresztett a mennyezetbe. Az ének azonban zengett tovább. Az ÁVO-s idegösszeroppanást kapott. Leszerelték. A foglyok három év múltán szabadultak.

-p -s

Dr. Ilosvay Lajos 1851–1936

A hit és a tudás egymáshoz való viszonya mindig kérdés volt, és még ma is olvashatunk erről tudós értekezéseket, vagy építő jellegű iratokat, biznyságtételeket. Minden tudósi érvelésnél vagy hitbéli biznyságtételnél meggyőzőbben beszél egy-egy hívő tudós élete és magatartása. Jó idéznünk egy olyan magyar tudós emlékét, aki a magyar vegyészet megalapítója és a Magyar Tudományos Akadémia másodelnöke volt. Ez a kiemelkedő nemzetközi tekintélyű tudós főgondnoka volt 1905 és 1936 között a most 100 éves alapítási évfordulójára emlékező Budapest-Józsefvárosi gyülekezetnek. Ez a hívő tudós dr. Ilosvay Lajos.

Désén született 1851. október 31-én. Középiskolai tanulmányait Nagyváradon és Kolozsváron végezte. Budapesten a Pázmány Péter Tudományegyetemen a vegyészmérnöki szakra iratkozott be. Már egyetemi hallgató korában olyan kiemelkedő tanulmányi eredményeket ért el, hogy ösztöndíjat kapott Heidelbergbe, Münchenbe és Párizsba. Így németül és franciául kitűnően megtanult. Amikor szigorlatait letette, azonnal a vegyipari tanszéken kapott állást. Rövid idő múlva tanulmányai jelentek meg, és egészen fiatalon egyetemi tanári kinevezést kapott.

Egyetemi tanárként több ízben volt dékán és rektor. Fiatal tudósokat indított tudományos pályára hazai és külföldi egyetemeken. Tudományos munkásságára itt-hon és külföldön is felfigyeltek. Így lett az akadémiának régi kifejezéssel élve „másodelnöke”, egy ideig a vallás- és közoktatási minisztérium államtitkára. Tagja volt a legmagasabb törvényalkotó szervezetnek, az Országgyűlés felsőházának is.

Könyvei egymás után jelentek meg német, francia és angol nyelven. Így számos külföldi kitüntetésben részesült. Mind a hazai, mind a külföldi tudományos körökben nagy tiszteletnek örvendett.

Ez a kiváló, nagy tekintélyű tudós kiemelkedő tudományos munkásságával egyidejűleg vállalja az 1905-ben az önállósodás útjára lépett józsefvárosi gyülekezet világi vezetését. Tehette ezt azért is, mert családjában, de tanulmányi idejében mindig kapcsolatban volt református egyházával. Ilosvay Lajos előbb a józsefváro-

si paróchiális tanács főgondnoka volt. Vállalta Szabó Aladárral együtt az illetékes székesfővárosi hatóságokkal való tárgyalásokat, hogy a Tavaszmező utcai gimnáziumban megtarthassák az első istentiszteleteket, és tanácskozó összejöveleteket. Mindez szinte zavartalanul ment az első világháború kitöréséig, amikor az iskolát hadikórházzá alakították, majd a Horváth Mihály téri – az 1915. évben degeziumnak nevezett tanintézetben – végül a VIII. kerület dísztermében tarthatták meg az istentiszteleteket.

Az első világháború utáni összeomlás idején sok nehézség között tarthatták életben a gyülekezeti munkát. Ezekben az években Szabó Aladár betegség miatt egy évi szabadságra ment Svájcba, de Ilosvay Lajos ekkor is helyén volt, és a nem éppen barátságos hatóságokkal szemben is határozatosan képviselte a gyülekezet ügyeit. Az ő tekintélye előtt még az ellenséges indulatúaknak is meg kellett hajolniuk.

Szabó Aladár hazaérkezése után kettejük vezetésével folytatták a harcot, hogy templomépítésre alkalmas telket kaphassanak. Számos kezdeményezés után 1926-ban egy megszűnő gyár épületeit sikerült megszerezniük, és annak átalakításával lett templom, paplak és gyülekezeti terem a Salétrom u. 5. szám alatt. Igaz, akkor úgy gondolták, hogy ideiglenes megoldás lesz ez a gyülekezeti központ addig, míg a nagy józsefvárosi templom megépülhet. Végül 1927 december első napjaiban Ravasz László püspök felszentelte a ma is élő és szolgáló józsefvárosi templomot. Ilosvay Lajos az épület körüli kérdésekben tanácsaival, a hatóságoknál közbenjárásával igen jelentős szolgálatokat végzett. Úgy alakulhatott ki az épületegyüttes, hogy a belmissziói mozgalmak konferenciáinak helyet adhatott. Így sorakoztak a MEKDSZ, a külmisszió, a Soli Seo Gloria és Bethánia konferenciái. Támogatta Árokhaty Béla templomi zenés áhítatait úgy, hogy számos esetben a rádió is közvetített egy-egy estet.

Ilosvay Lajos tudósi tekintélyét mutatta az is, ahogyan a temetése történt. A Műegyetem aulájában ravatalozták fel, és a budapesti egyetemek rektorai, dékánjai álltak a koporsójánál. A búcsúbeszéd

kiemelték magas szintű tudományos munkásságát. Ravasz László püspök végezte az egyházi szolgálatot. A Műegyetemtől a gyászmenet végigkísérte a Ferenc József hídon (ma Szabadság híd), a Vámház körúton, a Múzeum körúton és a Rákóczi úton a Fiumei úti temetőbe. A főváros díszsírhelyet adományozott Ilosvay Lajosnak. A hit és a tudás embere megkapta életében és halálában az igazi tiszteletet.

Dr. Kovács Bálint

Akkor

*Akkor hirtelen sötét lett,
kapcsolták a röntgen gépet,
láttam szívét, azt a drágát
fényrácsok közt: kismadárkát.*

*Akkor gyorsan, egykettőre
fölfektették a műtőre;
tudván, alvás következik,
összetette két kis kezét.*

*Akkor – úgy, mint estelelte,
imádságát elrebegette.
Hittel, égre nézve mondta,
s vele suttogtuk szorongva:*

*„Én Istenem, jó Istenem,
lecsukódik már a szemem,
de a tied nyitva, Atyám,
amíg alszom, vigyázz réám!”*

*Akkor kis ágy lett a kánpad,
illatos virágok nyíltak:
liliom, violák, rózsák...
(Hűsz perc, – örökkévalóság!)*

*Akkor kinyitotta szemét,
mosolygón nézett szerte szét;
suttogta, valamit enne, -
fölbredt az élet benne!*

*Akkor... hogy mikor, nem tudom,
ha jó az óra, Krisztusom,
hadd hajtsam álomra fejem
olyan hittel, mint gyermekem!*

Hegy-Füstös István

Hogyan formált az Úr engem – első unokám által?

Ott kell kezdenem, hogy a MÁV 2004-ben a 20%-os létszámcsökkentést részben az előrehozott nyugdíjazással kívánta, ill. kívánja két év alatt megoldani. Akik 2004. június 30-ig betöltötték 57. életévüket, az idő előtti nyugdíjazást igénybe vehették. Mivel augusztusban születtem, ezért kérvényt kellett írnom. Miért kértem nyugdíjazásomat?

Ismerőseimnek több okot is mondtam. Ezek mind igazak, de fontosabb volt „visszavonuláskomor” az elképzelt nyugodtabb élet és a nyugdíjkiegészítő jövedelem. Júliusban megkértem korengedményes nyugdíjazásomat – szeptember 1-jére. Hónap végén, augusztus elején már biztossá vált, hogy elengednek. Imádkoztam Istenhez, hogy segítsen munkát találnom. Közben kerestem a munkahelyeket és egyre közeledett szeptember 1-je. Nyugdíjazásom papírját is aláírtam, de új munkahelyem csak nem lett. Ez így folytatódott szeptember 10-ig, amikor a lányom (Pestről) telefonált: felvették a gödöllői Szent István Egyetemre, s a következő héten menne konzultációra, ha tudnék segíteni. Azonnal igent mondtam, s így lettem dada. Nem azt kaptam Istentől, amire gondoltam, de mint később kiderült, ez a „munka” sokkal jövedelmezőbb lett, mint gondoltam. Persze nem anyagiakban, hanem szeretetben. Nos, vasárnap este Pestre utaztam, s másnap reggel fél hétkor lányom, s vejem egyedül hagytak a kilenc hónapos unokámmal. Panna, akit az ölemben tartottam, olyan keservesen és szívből sírt, hogy csak nehezen tudtam visszatartani sírásomat. Próbáltam fel-alá járkálni a énekekkel, beszéddel vigasztalni, nyug-

tatgatni. Nem sok eredménnyel. Eltelt kb. fél óra, s végül azt hiszem, hogy a fáradtságtól elaludt. Letettem a kiságyba, de csak 20-30 percet aludt. Amikor felébredt, megint csak engem látott, s kezdődött előlről a sírás. Ez a folyamat délelőtt háromszor ismétlődött. Aztán tisztába tettem és megettettem. Már nem sírt. [Nagyapa lettem! (?)] Végre eljött az este, s félhét körül megjöttek a szülők. Unokámat átadtam a lányomnak, s ekkor Panna (lelküismeretes munkámat nyugtázva) határozott, felém lendülő kinyújtott karjával és tenyerével, taszító mozdulatával jelezte, hogy rám már nincs szükség. Összetörtem. Aztán végiggondolva summáztam: egy napi ismerettség unokámnak sem elegendő, hogy a szívébe zárjon. Unokám kedden reggel már kevesebbet, szerdán alig és csütörtökön már nem sírt. Egy heti „kemény munka” eredményeként a péntek esti játékban már ugyanolyan játszótársa lettem, mint a szülei. Nos, elmondhatom, hogy ez életem legnehezebb, de egyben legeredményesebb hete is volt. Urunk kegyelméből azt a szeretetet, amit ekkor, s majd a következő hetekben és hónapokban kaptam, a világ összes kincsével sem cserélném fel. Mindenkinél kívánom, hogy legalább olyan boldog legyen, mint én. Összegezve:

1. „...minden tökéletes ajándék onnan felülről, a világosság atyjától száll alá.” Jak 1,17.

„...kérjétek és megkapjátok, hogy örömtök teljes legyen.” Jn 16,24b.

Minden jó kezdet előzménye az imádság, de a kért és a kapott dolgaink ritkán azonosak (különösen öncélú kéréskor). Amit Urunktól kapunk, az az emberi képzeletet jóval meghaladó kegyelmi ajándék. Munkahelyet kértem és hasonlíthatatlanul értékesebbet kaptam – unokám által teljes örömet és boldogságot.

2. „Porba hajtja az ember büszkeségét, és megalázza a halandók nagyságát” Ézs 2,17.

Mi játszódtott le bennem Atyám munkálkodásakor – formálásomkor? Megalázott az Úr! Én, aki valamikor kevésbé értékesnek néztem az anyák otthoni munkáját, „beleköstoltam” és formálódtam. Jelenősen felértékelődött bennem, vagyis a megérdemelt helyére került az anyai hivatás, az anyai szolgálat.

Széll György
Debrecen

Presbiterek köszöntése

Presbiternek lenni hálás feladat,
Szolgálni az Istent a kék ég alatt.
Szeretetre vágyani, tiszteletet adni,
Egymásra főlnézni, jó tanácsot kapni.
Ha döntenem nem tudsz, a segítség kéne,
A presbitereknek mindig van egy fénye.
Ha e fény sugara árasztja be házad,
A presbiterek között mindig lesz egy társad.
Vitatkozni nem kell, ez nem megy ki jóra,
Ha egyetértés van, ez becsület dolga.
Tiszteljük hát egymást, a rosszat kerülve.
Szolgáljuk egyházunk mindig szeretetbe.
Ha e sok jó tanács emlékünkebe maradt,
Az Úr megsegít, ez egy remény szalag.
Vegyen körül minket e szalagnak sugárzó fénye,
Kezünket kulcsolva a nagy égre nézve.
Imánkat elmondva, befogadást kérve,
Segítőkészek legyünk az egyházunk részére.

*

Minden presbiternek réginek és újnak!
Tiszteletem hozva, köszöntelek benneteket,
Isten áldását kérem reátok és családotokra.

Horákné Lehóczki Lenke
presbiter
Újcsanak

Méltatlanok

„Nem vagyok méltó,
hogy hajlékomba jöjj” (Lk 7,6)

És mégis jön... méltatlanokhoz,
megáll az ajtajuk előtt.
Halott lelkükbe életet hoz,
és aki él, az áldja ŐT*.

Hozzám is így jött hajdanában,
mikor ajtóm: szívem kitértam
Előtte... végérvényesen.
Nem hágy magamra már sohasem.

*Jézus

Füle Lajos

Hegyi-Füstös István:

Jézus Krisztus erőterében

Korunk égető kérdéseire és kihívásaira a XX. század kiemelkedő személyiségei életművükkel adtak választ. Jézus Krisztus jó vitézei voltak ők, akik a hit szép harcát vívták:

– a betegség ellen *Albert Schweitzer* Afrikában,

– a szegénység ellen *Toyohito Kagawa* Ázsiában,
– a társadalmi gyűlölség ellen *Martin Luther King* Amerikában,
– a Békesség Fejedelmének diadaléért *Döbrössy Lajos* a mohamedánok között a Balkánon.

Messzevilágító példájuk nem fér bele a munkásságukat fölcillanító életrajzi kisregényekbe, de nyilván átsugárzik a leírt sorokon. Az ő „nyomvonalukon” haladva néhány ismertetés vezetget bennünket Isten Országának ösvényein. Sokakat gazdagítók életútja tárul elénk: remekírónk *Varga Domokos* – hűséges szolgálattevőnk *Kovácsy Margit* diakonissza – hiteles szavú rádiósunk *Nagy Piroska* – hitvalló jogtudósunk *dr. Farkas László* példájában. A „Pergőképek” sorozatában mintegy filmvetítón világot élénk Szent István király, Huszár Gál, a nyomdász reformátor, II. János Pál pápa, De Ruyter Mihály, a gályarabok megmentője, dr. Karácsony Sándor az erős hitű professzor, valamint dr. Tele-

A presbiter könyvespolcára

ki László gróf és hitvese, Alapi Salamon Éva portréja. A „Lelkipásztor naplója” is tartogat számos izgalmasan érdekes és eszméltető leírást. A bizonyágtévőkkel együtt mi, olvasók is Jézus Krisztus erőterében tudhatjuk magunkat.

A könyvet az Open Art Invest nyomda jelentette meg. (1200 Ft)

Tanévnyitó a Presbiterek Iskolájában

Az őszi kezdetén nem csak a diákok, hanem a gyakran öszülő hajú presbiterek is újakezdi a tanulást. Talán már nem tűnik különösnek, inkább szokásosnak, ha szeptemberben a Debreceni Egyházmegye presbiterait együttgondolkodásra, a gyülekezeteket érintő kérdések megbeszélésére hívjuk össze. Újabban az is kezd szokássá válni, hogy a kezdő és a záró alkalmat nem az Egyházmegye tanácstermében, Debrecenben, hanem egy vendéglátó gyülekezet körében tartjuk meg. Aztán májusig, havonta egyszer, szombaton tartjuk a presbiterképző, továbbképző alkalmakat.

Szeptember 17-én délelőtt szokatlanul nagy volt a sürgés-forgás a sárándi református templom körül. A gyülekezeti ház udvarán szabadtűzön főtt, messzire illatozott a nagy edényben az apróra vágott hús. A megszólaló harang mintegy százötven presbitert hívogatott a templomba. Ének-léssel készültünk Isten Igéjének hallására.

A Református Presbiteri Szövetség Debreceni Egyházmegyei Szervezetének elnöke, *dr. Lévy Botond* köszöntötte az egybegyűlteket és felkérte a helybéli lelkipásztort a nyitó áhítat megtartására. *Szász-*

falvy Imre a 2Kor 4,15-18 alapján Isten kegyelméről és az arra válaszoló emberi háládatosságról beszélt, amiről jó lenne sohasem elfeledkezni. Ezt követően a külső emberről az ember láthatatlan belső, megújuló, örökkévaló részére irányította a figyelmünket.

Ifj. dr. Fekete Károly, a Hittudományi Egyetem tanára, tanszékvezető docens a közelgő presbiteri tisztújítás kapcsán tartott előadásában arról beszélt: Mit jelent ma a reformáció népéhez tartozni? Protestálni minden ellen, ami Ige-ellenes és kiállni mindig Isten Igéje mellett. Utalt rá, hogy az önkormányzatiság a protestáns egyházak presbitériumai révén terjedt el a társadalomban. A gyülekezetépítésben egyre inkább a lelkipásztor támasza, segítője lehet, és legyen is a presbitérium. A demokrácia és a krisztokrácia feszültségében a helyes arányt szükséges megtalálni. Nem biztos, hogy mindig a többség oldalán van az igazság.

Egyházmegyei gondnok a közelgő ötvenéves évfordulót hozta szóba. Tizenöt év alatt 1956-ról sok minden nyilvánosságot kapott, a gyülekezeti vonatkozások

számbavétele azonban csak hiányosan, vagy egyáltalán nem történt meg. Az évforduló talán az utolsó lehetőséget kínálja arra, hogy az élő szemtanúk, valamint a fellelhető dokumentumok segítségével teljesebbé tegyük az események és a lelki történések krónikáját.

Isten elkötelez bennünket arra, hogy az utánunk következő nemzedékeket hitelesen tájékoztassuk történelmünknek ezen jelentős szakaszáról. 2006 tavaszán a hagyományos Egyházkerületi Presbiteri Konferencián a fenti témával kívánunk foglalkozni. Rövidesen felhívással fordulunk a gyülekezetekhez.

A presbiterképző őszi szemeszterének nyitóalkalma terített asztal mellett fejeződött be. Az ízletes pörkölt és a sütemények elfogyasztása közben kötetlen beszélgetésekre nyílt lehetőség. Ezúton is köszönjük a vendéglátó gyülekezet szeretetét.

Dr. Nagy Mihály
egyházmegyei gondnok

Megjelent a Református Tiszántúli XIII. évf. 5. számában a 8. oldalon

SZÖVETSÉGÜNK ÉLETÉBŐL...

Szeptember

26-27. Kárpátalján voltak presbiteri konferenciák, amelyeken a Szövetség elnöke vett részt és találkozott a szintén ott szolgáló holland testvérekkel, a Fundament alapítvány két képviselőjével, *dr. Lucius de Graaf* és *Andreas Broeder* úrral.

Október

8. a Károli Gáspár Református Egyetem fennállásának 150. évfordulója alkalmából rendezett ünnepeken az ügyvezető elnök vett részt, aki *Véres Sándorral*, a Budapest Északi Területi Szervezet elnökével együtt részt vett azon a fórumbeszélgetésen is, amelyen a résztvevők a XXI. század lelkipásztoraival szemben támasztott követelményekről szóltak.

12. az ügyvezető elnök Hanván (Szlovákia) tartott előadást a lelkész-szentelésre készülő lelkipásztoroknak „*A presbiteri közösség nevelése*” címmel.

14. Budapesten a Dunamelléki Egyházkerület székházában az elnökség tartott ülést a területi szervezetek vezetőinek részvételével, amelyen többek között elfogadták a 2006. évi munkaterv irányelveit (amit részletesen majd a 2006. évi 1. számunkban közlünk), valamint a jövő évi tagdíjakról és előfizetési díjakról hozott határozatot, melyet lapunk más helyén közlünk.

15. Siófokon volt presbiteri konferencia, amelyen részt vett *Balla Tibor* tisztelet-

beli elnök, és *dr. Judák Endre* elnökségi tag. Jelen volt a somogyi és a mezőföldi egyházmege esperese is. A presbiterképzés megindításáról és a területi szervezet megalakításáról tárgyaltak. Ugyanezen a napon Hejőcsabán is presbiteri konferencia volt, amelyen részt vett *Csomós József* püspök úr, *Gazda István* esperes úr és Szövetségünk elnöke is. *A katekézis és a presbiter feladatai* címmel hangzottak el előadások és területi szervezet megalakítását határozták el.

22. az ügyvezető elnök a Budapest Rákosligeti Egyházköztségben tartott előadást és vezetett beszélgetést a presbiteri feladatokról.

November

5. *Mikó László* missziói titkár a délvédeli Feketicsten tartott konferencián az imaközösségről szolgált. Ugyanezen a napon Balmazújvárosban megalakult a presbiteri konferencia keretében a hajdúvidéki területi szervezetünk, amelyről lapunk más helyén számolunk be. Szintén ezen a napon *Kovács Zoltán*, Szövetségünk tagja Budapest-Józsefvárosi presbiter Kárpátalján tartott előadást egy presbiteri konferencián.

Mindezekon túlmenően elnökségünk tagjai, így *dr. Bodnár Ákos* számos helyen szolgáltak a presbiteri tisztújítások alkalmából.

Mint hópihe

*Karácsony...titkot érlelő...
A téli csendnek szárnya nő,
S mint ég öléből hópihe,
Hull, hull a szívre az Ige...
Békéje szívtől szívig ér,
S fehér lesz minden, hófehér.*

Tagdíjak és előfizetési díjak 2006-ra

A Magyar Református Presbiteri Szövetség 2005. október 14-én tartott elnökségi ülése 29/2005. Eln. szám alatt úgy határozott, hogy 2006-ban sem a tagdíjakat, sem a PRESBITER lap előfizetési díját nem emeli, vagyis a tagdíj 1000 Ft/év, a PRESBITER előfizetési díja belsőleg 1200 Ft/év.

* * *

Kérés, az adó 1%-ának adományozására

Szövetségünk megköszöni mindazoknak, akik adójuk 1%-át a Magyar Református Presbiteri Szövetségnek ajánlották fel 156 350 Ft összegben, amelyet nemzetközi presbiteri konferenciánk költségeire használtunk fel. Kéri már most a Kedves Testvéreket, hogy 2005. évi adójuk 1%-át a Magyar Református Presbiteri Szövetségnek az 19675039-1-43 adószámra ajánlják fel. – Köszönjük!

Figyelem

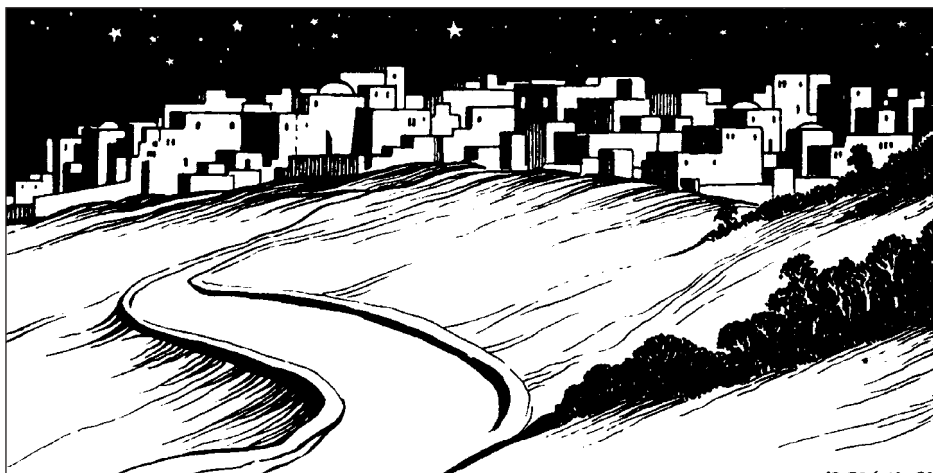
Felhívjuk mindazon kedves tagunkat, akik 2006. január 1-től már nem töltenek be presbiteri tiszttel, hogy ez nem jelenti szükségképpen kilépésüket Szövetségünkől, mert Alapszabályunk II. 1.1. pontja kimondja, hogy a Presbiteri Szövetség tagja lehet „a Magyarországi Református Egyház egyházközsegeiben megválasztott minden presbiter, pótpresbiter ill. tiszteletbeli presbiteri címmel kitüntetett presbiter, továbbá minden olyan teljes jogú egyháztag, aki legalább 6 évig presbiteri tisztséget viselt, és a presbitériumból nem fegyelmi határozat nyomán, vagy presbiteri tisztséggel össze nem férő életvitele miatt maradt ki, valamint a Szövetség céljaival egyetért, az Alapszabályt magára nézve kötelezően elfogadja, az abban foglalt kötelezéseket teljesíti, és mindezt a belépési nyilatkozat aláírásával magára vállalja.” Tehát őket szeretettel várjuk tagjaink sorába, ill. arra kérjük őket, hogy a jövőben is tekintsek magukat Szövetségünk tagjának. Ez ügyben semmit nem kell tenniük, tehát nem kell új belépési nyilatkozatot kiállítaniuk.

PRESBITER

a Magyar Református Presbiteri Szövetség hivatalos időszaki kiadványa. Megjelenik ez évben hat alkalommal. A szerkesztőbizottság tagjai: *Dr. Ritoók Zsigmond*, *Hegyi-Füstös István*, *Dr. Papp Vilmos*, *Dr. Cseh Lajos*, *Kövespataki László*, *Mikó László*, *Mucsi András*, *Pintér Mihály*, *dr. Viczián Miklós*. Felelős szerkesztő és képszerkesztő: *Dr. Békefy Lajos*. Felelős kiadó: *D. h. c. Szabó Dániel*. Tördelés: *Heckmann Tamás*. Szerkesztőség: Magyar Református Presbiteri Szövetség Irodája, 1092 Bp., Ráday u. 28. Tel./fax: 476-3211. E-mail címünk: presbiteri.szov@freemail.hu. A lap a fenti címen írásban vagy telefonon is megrendelhető. Az egyéni előfizetési díj belsőleg évi 1000 Ft, külföldre (a velünk határos országokba) 2500 Ft, Európába 20 EUR, a tengerentúl más országaiba 30 \$. Az előfizetési díj csekken fizethető: „Magyar Református Presbiteri Szövetség 11705008-20416641”, Budapest; személyesen is befizethető Szövetségünk Irodájában. *Lapunk fenntartását szolgáló adományait is köszönettel fogadjuk a Kárpát-medence református gyülekezetei és presbitériumai nevében!* Készült a Százszorszép Kft. nyomdájában. Felelős vezető: *Vas Ágota*. Kéziratot nem őrünk meg és nem küldünk vissza!

Szövetségünk honlapjának címe:
<http://presbiter.parokia.hu>

A megjelent cikkek nem feltétlenül egyeznek meg a szerkesztőbizottság véleményével!
Egy példány ára: 220 Ft

A csend szelíd hangja

Az emberek meleg csendre vágnak, a világ pedig csak hideg tumultust ad nekik – fogalmazott az író előző évekkel ezelőtt. Alig találunk már olyan szívet világunkban, ahová visszahúzódva csend és nyugalom várna ránk. Benne vagyunk a világban, de ez nem feltétlenül jelenti azt, hogy vele tartunk (ki) a lármában, az összevisszaságban. Egyébként a hangoskodás is elül egyszer-egyszer: éjszakánként, vagy ünnepekkor mély hangtalanság is ránköszönt néha. Egy-egy erdőmélyi barangolás csendje jótékonyan borul rá zaklatott szívünkre. Az üres hordók konganak a kocsin, a teltek csendben „utaznak” – szól egy német közmondás.

Manapság divatos lett beszélni, elmélkedni a csendről. De elcsendesedni mégis sokaknak nagyon nehéz vagy éppenséggel lehetetlen. Sokan ki nem állhatják a csendet, mert akkor szembe kellene nézni önmagukkal, kapcsolataikkal, netán Istennel. De még a csend sem csendesítheti le őket, mert ezt nem szívlelhetik. Ha többé nem akarom látni, hallani azt, ami elrabolja csendemet, vagy éppenséggel útját állja, s nem próbálom meg kiiktatni, akkor soha sem jutok el a csend forrásához. Akkor érkezel el oda, ha a csendben megszólaló szelíd szót magadba fogadod. A csend titkának kérdése nem az, hogy mi is a csend, hanem ez: **KI HÁT A CSEND? KI HÁT A CSENDEM CSENDJE?**

A nyugalom a mozgásvihár ellentéte. A csend a zaj ellentéte. A hallgatás pedig az a belső állapot, amikor befele figyelek Csendem hangjára. Hatalmas tengeri kagylót helyezve fülünkre, hallhatjuk a tenger zúgását, belső fülünkkel pedig az Úr szelíd hangját. Erről szólt Mózes a lévita-papoknak, s az egész Izráelhez: „Hallgass ide csendben, Izráel!...Hallgass azért Istenednek, az Úrnak a szavára!” (5Mózes 27,9-10). Dávid zsoltárában pedig így fogalmaz: „Légy csendben és várj az Úrra!” (Zsoltárok 37,7). Ebben a befele és felfele figyelő csendben hallotta meg Sámuel újra az Úr szólítását, s felelt arra így: „Szólj, mert hallja a te szolgád” (1Sám 3,10). Az ósatyák, a bírák, a próféták, az Isten emberei, Jézus Krisztus tanítványai a csendben megszólaló isteni Igéből, szóból éltek. A reformátorok, hitvalló eleink is, meg mi is. S talán ekkor megértjük annak a skót református írónak a gondolatát, aki így fogalmazott: „Az életedet nem hosszabbíthatod meg, nem is teheted terjedelmesebbé – de elmélyülj Isten titkában bárhol, bármikor lehet!”. Istentől teremtett belső csendünkben Urunkra figyelünk – mert Tőle-Hozzá minden csendünk! Mert Tőle, Általa és Óréa, a Testetöltött Csendre, a hajdanvolt szentséges éj titokzatos halkságára hangolódva lesz igazi csendünk. Ezért bízunk Benne, hagyatkozunk rá vezetésére, Neki rendeljük alá magunkat, Rá-utaltak vagyunk mindenben, függünk Tőle, így mélyülhet el csendünk, s mind gyakrabban érezzük ránkboruló, áldó csendjének Igés boltozatját.

„Csak légy egy kissé áldott csendben, s magadban békességre lelsz...”.

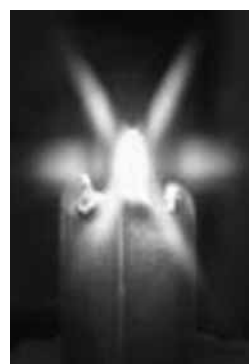
Boldog, Isten Csendjétől áldott, szép karácsonyt Minden Kedves Olvasónknak!

A felelős szerkesztő

Lelkünk éjszakáiban

A lelkünk éjszakáiban
Sebhelyek a kihúnyó fények:
Kiegészítő vágy, hamvadt öröm
– lehulló csillagok.

Egy Csillagtól gyógyul az éj,
Ujjong a fény, derül a lélek,
Ott izzik Betlehem felett:
„Naptámadat a magasságból”.

Kinek nem volt karácsonya

Kinek nem volt karácsonya,
Boldog se volt talán soha.

Kinek nincsen karácsonya,
Nem sejtí, hogy milyen csoda.

Kinek nem lesz karácsonya,
Nem tudja meg, hol és hova

Vezet az út, ha véget ér
Itt lent, s van-e az ég felé.

De egy Csillag felénk siet
S utat mutat mindenkinek.

Ajándék érkezett

AJÁNDÉK érkezett, fogadd,
Fény harmatozza arcodat,
Csillag derítse lelkedet!
VALAKI eljött, mert szeret.

Füle Lajos